

GROENE VINGERS, ZIEKE DIEREN

Niet eerder werd er zoveel in de tuin gewerkt als nu. Het gras moet groener dan dat van de burens. Het terras moet glanzen als een spiegel en de borders mogen meer bloeien dan voorheen. En dan moet er nog een insectenhotel bij om ook de kleine diertjes te ondersteunen. De tuinfanaat maakt vaak een ritje om mest, compost, tuinaarde, kalk, schoonmaakmiddelen, diervoeding en bestrijdingsmiddelen te halen.

Dat alles zorgt voor meer leven in de omgeving. Toch is niet alles zo gezond.

Dat merkt menig loslopende kat bij zijn rondje door de buurt.

TEKST: **STIJN PETERS**, DIBEVO-DIERENARTS | FOTO'S: **JANINE VERSCHURE EN SHUTTERSTOCK**

Wie zelf huisdieren heeft zal er vast over nadenken om zijn hond even binnen te houden als er giftige middelen zijn gebruikt. Maar dat de kat van de burens even later al weer door de tuin struint, is niet altijd bekend. Juist dan kunnen die groene vingers leiden tot ernstige gezondheidsklachten bij dieren. Om ellende te voorkomen is het dus verstandig om de waarschuwingen op de verpakking goed door te nemen of te kiezen voor minder schadelijke alternatieven.

Als sneeuw voor de zon

Groen hoort niet thuis op de terrastegels of het balkon. Algen en mos zijn een goede reden voor een intensieve schrobessie. Ook kan de hogedrukreiniger uitkomst bieden. Voor wie zich er makkelijker van af wil maken zijn er ook reinigingsmiddelen verkrijgbaar die de aanslag als sneeuw voor de zon doet verdwijnen. Daar waar veel fabrikanten kiezen voor een biologisch middel op basis van enzymen, zijn er ook reinigers te koop met zogenaamde quaternaire ammoniumstructuren. Deze desinfectantia zijn uitermate effectief in het bestrijden van vrijwel alle ongewenste microflora. Het groen verdwijnt als sneeuw voor de zon. Het reinigingsmiddel werkt zolang het aanwezig is op het terras. Zolang het er nog niet afgespoeld is, krijgt een hond of kat die over het terras loopt de quaternaire ammoniumstructuren aan zijn zolen. Eenmaal thuisgekomen gaan die dieren hun poten likken. Aangezien deze middelen behoorlijk irriterend zijn voor de slijmvliezen kunnen ze uiteindelijk flinke schade veroorzaken

in de bek, aan de neus en in de ogen. Door die irritatie gaat het dier in hevige mate speekselen en wil hij zelfs niet meer eten of drinken. Is er ook desinfectans doorgeslikt dan kunnen de maag of darmen beschadigen en gaan dieren braken.

Weg met onkruid

Onder de onkruidbestrijders is al jarenlang een discussie gaande over de veiligheid van deze middelen voor mensen. De overheid is het gebruik van dergelijke middelen steeds meer aan banden aan het leggen. Gemeenten zijn verplicht afgestapt van het gebruik van chemische middelen. Zij gebruiken alternatieven, zoals verhitten met stoom of verbranden met gasbranders. Het gebruik van chemische middelen kan nog steeds voor partikulieren.

De meest gebruikte bestrijdingsmiddelen zijn glyfosaat en 2,4-dichloorfenoxyzijnzuur, afgekort tot 2,4-D. Deze middelen grijpen aan op stofwisselingsprocessen van de plant die zoogdieren missen. Toch zijn er wisselende meningen over de veiligheid. Glyfosaat werd door Amerikaanse gezondheidsinstanties betiteld als mogelijk kankerverwekkend, maar na meer onderzoek gaf de Europese tegenhanger aan dat dit niet waarschijnlijk was. Ook voor andere zoogdieren is glyfosaat, net als 2,4-D nauwelijks schadelijk. Alleen wanneer behandeld onkruid gevoerd wordt aan bijvoorbeeld konijnen of schapen, krijgen de dieren te hoge concentraties binnen van dergelijke middelen en kunnen er wel lichamelijke klachten volgen. Als je dit voorkomt is er weinig aan de hand. Maar voor wie denkt onkruid en groene aanslag met veiligere middelen te bestrijden zoals azijn, zout

of chloor: officieel is dit verboden zolang de effecten op het milieu nog niet zijn beoordeeld door overheidsinstanties.

Prachtige bloemen en groen gras

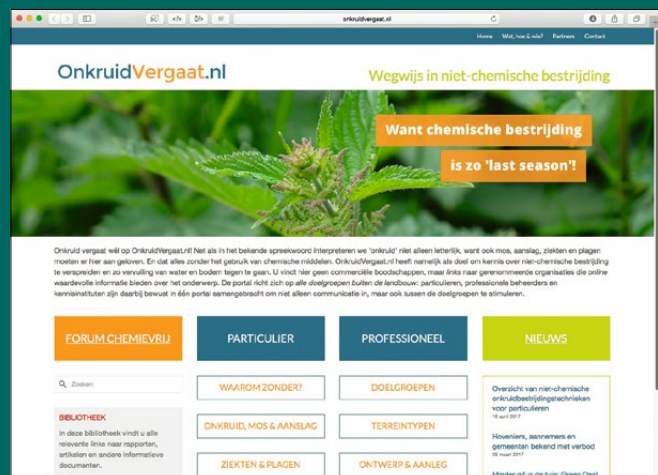
Het bemesten van gras, planten en struiken is een jaarlijks terugkerende voorjaarsklus. De stank van de mest is vaak zeer onaantrekkelijk voor mensen maar er zijn honden die er wel pap van lusten. Zij rennen uitgelaten het veld op en proberen de vers gestrooide korrels weer te verzamelen. Dat is niet zonder gevolgen. Want naast misselijkheid, braken en diarree kan de mest ook leiden tot vergiftigingsverschijnselen. Dergelijke gevolgen zijn echter niet gelijk voor elke meststof. De samenstelling van mestsoorten is zeer wisselend en ook afhankelijk van het aanbod van grondstoffen. Uiteindelijk bevat het eindproduct stikstof, fosfaat en kalium. Maar ook andere mineralen zoals ijzer, koper en zink, kunnen aanwezig zijn. Deze stoffen kunnen, net als stikstof, in hoge concentraties giftig zijn. Organische mest wordt gevormd door het fermenteren van uitwerpselen van dieren en restanten van planten. De exacte herkomst hiervan is echter moeilijk te achterhalen. Daardoor kunnen er ook stoffen in zitten die giftig zijn voor dieren. Wanneer cacaodoppen in de mest zijn verwerkt, kan dit een 'chocoladevergiftiging' veroorzaken. Honden gaan trillen, worden onrustig en krijgen allerlei zenuwklachten. Zit er bloed of beendermeel in de mest, dan kan dit samenklonteren tot een grote bal en een verstopping veroorzaken. Een bemeste tuin is dus ongeschikt als speelplaats voor huisdieren. Pas wanneer de regen de meststoffen heeft weggespoeld, kunnen de dieren er weer in.

Muizen- en rattengif

Dieren die van gif snoepen, kunnen daar aan overlijden. Bij ratten en muizen is dat vaak de bedoeling, maar honden en katten komen ook in aanraking met dergelijke middelen. De beste remedie is direct ingrijpen en met het dier naar de dierenarts om het gif uit te braken. Soms is het echter niet bekend dat een dier het gif binnenkreeg en moeten de symptomen worden herkend en behandeld. Ratten en muizen leren overigens snel dat ze gif moeten vermijden als ze merken dat een van hun soortgenoten er acuut aan is gestorven. Dat is de reden dat gif dat werkt door stapeling het meest ideaal is. Langwerkende antistollingsmiddelen werden in het verleden veel gebruikt. Bij deze stoffen is een eenmalige dosering niet dodelijk. Pas na meerdere hapjes is de hoeveelheid in het lichaam hoog genoeg om de stolling effectief te remmen, wat leidt tot het doodbloeden van het dier. Hoewel deze middelen inmiddels verboden zijn, mogen ze in uitzonderingssituaties nog worden ingezet. Het alternatief is gevonden in alfachloralose. Dit middel heeft een effect op het zenuwstelsel. De werking is

ONKRUIDVERGAAT.NL

De overheid heeft in de afgelopen jaren geïnvesteerd om het gebruik van bestrijdingsmiddelen in en om de tuin te verminderen. Op websites als *onkruidvergaat.nl* worden tips gegeven om dergelijke middelen te vermijden. Ook in de dierspecialzaak en het tuincentrum met een afdeling die kiest een groeiende groep ondernemers (en consumenten) voor bestrijdingsmiddelen die veilig zijn voor huisdieren.

het meest te vergelijken met een langwerkend narcosemiddel. Dieren worden slaperig, wankel en rillerig. Ze reageren overgevoelig op aanraking, lijken te schrikken van elke aai. Wordt er meer alfachloralose gegeten dan ontstaan er spiertrekkingen en hevige aanvallen. Wat typerend is, is dat ook de temperatuurregeling van het lichaam wordt ontregeld. Dat kan leiden tot een ondertemperatuur, maar bij dieren met spiertrekkingen juist tot een flinke oververhitting. Door de lange werking houden de effecten enkele dagen aan. Voor de rat of muis is dat genoeg om te overlijden, maar voor dieren waarvoor het niet bedoeld is, betekent dat langdurige behandeling.

Slakkenkorrels

Slakkenkorrels zijn ook erg smakelijk voor honden. En er zijn ook zeker katten die de korrels wel lusten. Er zijn korrels met mens- en diervriendelijke ingrediënten zoals ijzersulfaat. Bevatten de korrels metaldehyde dan leidt het snoepen ervan tot ernstige klachten. Binnen een paar uur komt het tot misselijkheid en braken. Metaldehyde werkt vervolgens in op het zenuwstelsel en veroorzaakt spiertrekkingen, toevallen en daardoor vaak ernstige oververhitting. Heeft een hond veel metaldehyde binnengekregen dan kan hij daaraan overlijden. ←

Een bemeste tuin is ongeschikt als speelplaats voor huisdieren.